

i en sid rock eller kåpa af ljusgrått vadmal med svart *scapularium*, ett tygstycke, som, likt en schal eller stor krage, hängdes öfver axlarna; — och slutligen af en kalottformig svart mössa och en enkel staf af trä. Under det denna ceremoni varade, upplästes passende bibelspråk af de vid akten offici-erande munkarne, ungefär som vid våra prestvigningar.

Genom denna heliga handling var den invigde ordensbrodern förklarad för munk, för alltid bunden vid sin orden och i flesta fall äfven vid det kloster, der han genomgått sin novistid och inom hvars murar han aflagt sitt klosterlöfte.

Munkarna deltog i alla slags arbeten; men, emedan cistercienserna idkade åkerbruk i stor skala, funnos i deras samfund ett antal världsliga bröder eller konverser. Dessa voro de som egentligen brukade jorden och skötte ladugårdarna, ehuru de verkliga munkarne ej heller voro främmande för dessa göromål.

Till konvers kunde en vanlig arbetare upptagas; men han måste, liksom noviserna, genomgå ett profår, hvarunder man hade tillfälle att iakttaga hans pålitlighet och arbetsförmåga. Om han, efter genomgången profvotid, förklarade sin fasta vilja vara, att upptagas bland ordens världsliga bröder, afsade han sig i kapitlets närvaro all besittning af jordiska ägodelar och invigdes till konvers derigenom, att han knäböjde inför abboten, lade sina händer i hans och lofvade honom och konventet en obrottslig trohet och lydnad.

Konversdräkten, hvori han ikläddes, utgjordes af kåpa och axelstycke af brunt vadmal, benkläder af samma tyg, samt svart mössa eller hätta. Såsom världslig broder åtnjöt han samma underhåll och vård som de andra munkarne; men var förbjuden att idka studier. Han fick icke lära läsa eller skriva, förmodligen för att icke kunna meddela sig med den yttre världen, isynnerhet som han var bunden af tysthetslöftet liksom de öfriga bröderna. Det enda han fick lära inskränkte sig till *Pater noster* (Fader vår), *Credo* eller tron, *Ave Maria* och några andra böner, som bibragtes honom genom muntlig undervisning. Hvarken i klostret eller under arbetet på fältet fick han samtala med de andra. Den enda yttrandefrihet, som var honom medgifven, var, att besvara en förbigåendes fråga om vägen, eller lemna upplysningar, om han kunde, åt den, som sökte efter ett bortkommet kreatur. Konverserna hade sina bostäder i ladugården och på klostrets kringliggande landt gårdar. De, som bodde utom klostret, stodo under uppsigt af hofmästaren och i andliga ting under en särskild munk, den s. k. konversmästaren.

Hvardagslifvet inom ett cistercienserkloster var inrättadt efter de kanoniska timmarna eller gudstjensttiderna. Strax efter uppstigandet, som försiggick mycket tidigt, begyntes dagens andaktsöfningar med ottesången. Efter en kort stund ringdes till prim, och när denna gudstjenst var slutad, samlades

munkarna till kapitel i konventstugan. Sedan priorn hållit en kort utläggning af någon af klosterreglorna, eller annan uppbygglig betraktelse, framkallades de bröder, hvilkas namn för någon förseelse blifvit upptecknad på svarta tafan. Under ordens första tider, då kyrkotukten med allvar uppehölls, straffades äfven de minsta förseelser ganska strängt. Hade någon brutit mot tysthetslöftet, som dock ansågs för ett lindrigare fel, bestod straffet vanligen deri, att den skyldige fick äta utom refectorium. Hade en ordensbroder obehörigt anklagat eller förtalat en annan, dömdes han till gissling under sex på hvarandra följande dagar. Straffet eller *castigationen* verkställdes så, att den brottslige afkläddes till midjan, knäföll och erhöi af en medbroder, dock ej af den förörättade, så många slag af gisseln, som kapitlet ådömt. Såsom skärping i straffet nedflyttades han under en månads tid till sista platsen bland bröderna. Om en konvers gjort sig skyldig till sistnämnda förbrytelse mot klosterordningen dömdes han till sex dagars fasta, sålunda att han blott erhöi en rätt mat,

som han fick intaga lig-gande på jorden. Gröfre brott och laster straffades alltid med bannlysning. Så länge bannet varade, var den brottslige utsluten från all gemenskap med klostrets öfriga be-folkning; han betraktades såsom en andeligen pest-smittad, så att till och med det kärl, hvarur han emottog sin afknappade föda, såsom orent sönder-slogs och bortkastades. Han var utskjuten från gudstjensten och fick bar-hufvad och knäböjande stanna vid kyrkdörren, medan bröderna inne i templet för honom höjde böner till helgonen och försonaren.

Efter kapitlets slut bu-gade sig alla mot öster och afträdde ur konvent-salen, med undantag af priorn och de, som ville bikta, hvilket alla måste göra åtminstone en gång i veckan. Hvar och en förfogade sig härefter till sina arbeten och de mer boksynte till studier i bokkammaren.

Om en stund ljöd ånyo klosterklockan och kal-lade till tertsen, seder-mera till messan, och klockan tolf, eller sju-tte timman på dagen, till sexten. Vid tertsen och sexten var abboten fri-kallad från tjenstgöring, och priorn ledde i hans ställe dessa andaktsöfningar. Efter sextens slut samlades bröderna i refectorium för att intaga den gemensamma middagsmåltiden. Denna borde, enligt klosterordningen, bestå af endast tvenne rätter mat, mest af vegetabiliska födoämnen. Kött, ägg, mjölk och mera närande spis bestods endast de gamla eller sjuka. Under måltiden, som intogs under allmän tystnad, föreläste en af de närvarande stycken ur ordensboken, och när mid-dagen var slutad, lästes i tur af bröderna den bön, som be-gynnes: *Gratias tibi*.

Om sommaren, då ansträngande kroppsarbeten mera togo krafterna i anspråk, var det munkarne tillåtet att efter mid-dagen njuta en kort hvilostund; men om vintern användes denna fristund till andliga och uppbyggliga samtal.

Munk och Konvers af Cistercienserorden.

(Teckning af C. S. Hallbeck.)